

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ
СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-
КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ГЛАЗУНОВА О. Г., доктор педагогічних наук, декан факультету інформаційних технологій

КУЗЬМІНСЬКА О. Г., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформаційних і дистанційних технологій

ВОЛОШИНА Т. В., асистент кафедри інформаційних і дистанційних технологій

Національного університету біоресурсів і природокористування України, м.Київ

Матеріали статті присвячені питанням впровадження дистанційних технологій навчання у практику підготовки студентів вишів, що навчаються за заочною формою. Запропоновано матеріали та аналіз результатів пілотного проекту з організації навчання студентів факультету інформаційних технологій НУБіП України за дистанційною формою.

Вища школа, заочна форма навчання, дистанційні технології навчання, електронний навчальний курс.

Материалы статьи посвящены вопросам внедрения дистанционных технологий обучения в практику подготовки студентов вузов, обучающихся по заочной форме. Предложено материалы и анализ результатов пилотного проекта по организации обучения студентов факультета информационных технологий НУБиП Украины по дистанционной форме.

Высшая школа, заочная форма обучения, дистанционные технологии обучения, электронный учебный курс.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Студенти і викладачі мають доступ до різноманітних засобів та інструментів організації навчання за дистанційними технологіями. Проте залишається проблема створення у системі вищої освіти організаційних, методичних, психолого-педагогічних засад організації заочного навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). На рівні

університетів розроблені нормативні документи щодо організації навчального процесу студентів заочної форми з використанням ІКТ, сформовані підходи до методики розробки електронних навчальних курсів та сервісів для організації навчального процесу, які мають свої особливості для кожного навчального закладу. У статті зроблена спроба вирішити проблему розробки організаційно-методичних засад організації навчального процесу студентів заочної форми навчання на основі використання платформи Moodle та сервісів Веб 2.0.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інформаційно-комунікаційні технології використовуються активно та ефективно в процесі навчання у вищій школі. Можливості застосування ІКТ досліджуються в працях А. Андрєєва, В. Бикова, М. Жалдака, Н. Морзе, В. Олійника, Є. Полат, С. Ракова та інших вчених. Найбільший інтерес викликає використання ІКТ у дистанційній освіті, зокрема, для студентів заочної форми навчання. Питанням розробки та застосування засобів навчання на основі інформаційних технологій, а також створення методичної підтримки щодо їх використання присвячені роботи таких науковців: Т. Архіпова, Л. Білоусова, В. Бикова, А. Верлань, О. Гончарова, А. Гуржія, Ю. Жука, С. Ракова та інших. Питання саме організації дистанційного навчання досліджували В. Биков, В. Кухаренко, Ю. Богачков, І. Цикін.

Відповідно до рекомендацій Європейської асоціації з гарантування якості у вищій освіті ENQA [1], вищі навчальні заклади для внутрішнього забезпечення якості розгортають діяльність, зміст якої визначається відповідними внутрішніми критеріями якості: політика закладу і процедури забезпечення якості, затвердження, моніторинг і періодичний перегляд програм і дипломів, оцінювання студентів, забезпечення якості викладацького складу, навчальні ресурси та підтримка студентів, інформаційні системи, публічність інформації. Навчальні заклади повинні гарантувати, що вони збирають, аналізують і використовують відповідну інформацію для ефективного управління своїми навчальними програмами та іншою діяльністю.

Крім того, ряд нормативно-правових актів, таких як Наказ Міністерства освіти України від 25.04.2013 №466 “Положення про дистанційне навчання у навчальних закладах”, “Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні” від 20.12.2000 р., визначають форми, методи, засоби використання інформаційно-комунікаційних технологій у дистанційній освіті [2,3].

Для студентів заочної форми навчання актуально систематично працювати з навчальними ресурсами, своєчасно отримувати навчальний матеріал та консультації викладачів. Інформаційно-комунікаційні технології дають можливість такої інтерактивної взаємодії між викладачем та студентом у діалоговому режимі, що створює умови для оперативного консультування студентів, вирішення проблемних ситуацій навчального, методичного та організаційного характеру. За допомогою засобів ІКТ існує можливість забезпечити швидку доставку студенту навчальних матеріалів у електронній формі; доступ до баз знань, розміщених у мережі Інтернет; можливість тестування знань у дистанційному режимі; можливість проходження віртуального лабораторного практикуму; створення віртуальних груп для виконання групових навчальних проектів тощо, про що зазначає Н. Морзе у своїх дослідженнях [4].

Метою статті є обґрунтування організаційно-методичних засад навчального процесу студентів заочної форми із застосування ІКТ.

Виклад основного матеріалу. Заочна форма навчання найбільш природно інтегрується з інформаційно-комунікаційними технологіями, оскільки заочне навчання передбачає самостійне оволодіння навчальним матеріалом, а ІКТ дають можливість подати цей матеріал у будь-який час та у будь-яке зручне місце для отримання студентами цього матеріалу. Технології традиційного заочного навчання в останні десятиріччя демонструють свою недосконалість, в першу чергу, через слабке використання досягнень у галузі інформаційних і телекомунікаційних технологій. В результаті такого симбіозу з'явився термін "заочно-дистанційна освіта (навчання)", коли йдеться про заочну форму навчання з використанням усіх видів технологій як традиційного заочного, так і сучасного дистанційного навчання. У законі України «Про вищу освіту» взагалі заочна форма ототожнюється з дистанційною. Навчання з використанням різних Інтернет-технологій є логічним продовженням досвіду заочного навчання, але на більш якісному та високому рівні, завдяки широким можливостям комунікації викладача і студентів між собою. Для заочного навчання важливим елементом є планування навчальної діяльності, чітка постановка завдань та надання всебічної допомоги з його виконання. Студенти повинні розуміти призначення запропонованих курсів. Від змісту матеріалу, що визначає структуру й рівень їхніх

пізнавальних інтересів (загальних або спеціальних), значною мірою залежить ефективність процесу навчання студентів.

Для організації онлайн комунікацій між учасниками навчального процесу, ініціювання яких, як у режимі реального часу, так і шляхом асинхронної комунікації, використовуються різні онлайн сервіси (Skype, Google Apps, соціальні мережі тощо), системи електронного навчання (Moodle, WebTutor, eLearning Server, ATutor,), масові онлайн-курси (Prometheus, Интуит.ру, Coursera, edX тощо).

Для підвищення якості навчання студентів заочної форми факультету інформаційних технологій, активізації та застосування у навчальному процесі технологій електронного навчання в НУБіП України було реалізовано пілотний проект з організації навчання студентів за дистанційною формою. В експерименті взяли участь студенти ОКР «Бакалавр» (скорочений термін) на пряму підготовки «Комп'ютерні науки» заочної форми навчання 2014 року вступу.

З метою реалізації в Університеті пілотного проекту з організації навчання студентів за дистанційною формою, дотримання принципів автономії та самоврядування Університету, забезпечення якості надання освітніх послуг, забезпечення навчальних дисциплін, що викладаються студентам університету, електронними навчальними ресурсами, стимулювання викладачів до використання технологій електронного навчання було розроблено та затверджено «Положення про реалізацію в НУБіП України пілотного проекту з організації навчання студентів за дистанційною формою» відповідно до статті 49 Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [7].

Пілотний проект охопив 12 навчальних дисциплін, що викладалися для студентів з використанням дистанційних технологій навчання (табл. 1).

Таблиця 1

Перелік навчальних дисциплін для участі у пілотному проекті

Заліково-екзаменаційна сесія	Настановча сесія
Системний аналіз	Методи та системи штучного інтелекту
Технології розподілених систем	Економіка та бізнес
Технічні засоби передачі інформації	Операційні системи
Релігієзнавство	Теорія інформації
Менеджмент	Системи і технології управління базами даних
Комп'ютерні мережі	Теорія прийняття рішень

Відповідно до затвердженого Положення було здійснено такі організаційні заходи:

1) у робочому навчальному план-графіку підготовки фахівців за заочною формою навчання зменшено тривалість заліково-екзаменаційної сесії з 21 до 10 днів (рис. 1);

2) аудиторні години, які планувалось провести під час сесії, були проведені дистанційно у онлайн режимі з використанням відеоконференцсистеми. Відповідні години на проведення онлайн дистанційних занять відображені у колонці «Дистанційне навчання» у план-графіку (рис.1);

3) проведено навчання викладачів щодо створення ресурсів електронного навчального курсу та його використання у навчальному процесі, проведення вебінарів;

4) засобами LMS Moodle підготовлено електронні навчальні курси та розміщено на навчально-інформаційному порталі факультету <http://it.nubip.edu.ua/>;

5) створено групу в соціальній мережі «Facebook» (<https://www.facebook.com/groups/375029506014774/>) для оперативного обговорення проблем та оголошень.

ПЛАН-ГРАФІК

Підготовки фахівців І курсу на весняний семестр 2014-2015 н.р.

за заочною (дистанційною) формою навчання (відповідно до наказу ректора від 23.12.2014 р. №1431)

Галузь знань - 0501 - Інформатика та обчислювальна техніка

Напрямок підготовки - 6.050101 - Комп'ютерні науки

Освітньо-кваліфікаційний рівень - бакалавр (скорочений термін)

Кваліфікація - фахівець з інформаційних технологій

Термін навчання - 3 роки

Курс	Кількість груп	Строки сесії	Кількість днів	Дисципліна	Загальний обсяг годин	Аудиторні заняття					Форми контролю знань					Самостійна робота	Кафедри (код)
						Всього, год	Лекції	Практичні (семінари)	дистанційне навчання	Лабораторні	Інст	Залік	Контрольні роботи	Курсові роботи (проекти)	Самостійна робота		
1ск	1	Друга сесія 30.03-08.04.2015	10	Системний аналіз	144	18			12	6	1					126	15.05
				Технології розподілених систем та обчислень	180	16			10	6	1					164	15.03
				Технічні засоби передачі інформації	144	16			10	6		1				128	15.04
				Релігієзнавство	72	8		4	4			1				64	10.05
				Менеджмент	72	10		4	4			1				62	12.02
				Комп'ютерні мережі	144	20			10	10	1			1		124	15.03
		Настановні заняття	Методи та системи штучного інтелекту	2	2												15.04
			Економіка та бізнес	2	2												04.02
			Операційні системи	2	2												15.03
			Теорія інформації	2	2												15.03
			Системи і технології управління базами даних	2	2												15.03
			Теорія прийняття рішень	2	2												15.01
				756	100	12	8	50	28	3	3	0	1		668		

Рис. 1 План-графік підготовки фахівців за заочною формою навчання

Електронні навчальні курси (ЕНК) з дисциплін, що були розроблені на базі платформи дистанційного навчання Moodle, мають модульну структуру. Нижче у таблиці 2 наводиться приклад структури ЕНК для студентів заочної форми навчання. До вивчення кожної теми студентам пропонується онлайн активність, яка організовується різними організаційними формами та може бути проведена з використанням різноманітних інструментів та сервісів. Зокрема, таку

діяльність можна організувати з використанням ресурсів Moodle, наприклад, форум, або ж з використанням вбудованих ресурсів у електронний навчальний курс, наприклад, соціальні мережі, відео конференції. Також можна використовувати інші інструменти та платформи для забезпечення такого виду діяльності. Залучення студентів заочної форми до онлайн активності повинно мати вмотивований характер, а тому під час організації такої діяльності необхідно забезпечити максимальну практичну значущість навчального матеріалу, що обговорюється, оскільки за результатами опитування студентів практична орієнтованість навчання за курсом є найбільш важливим параметром їх зацікавленості та задоволеності навчальним процесом.

Таблиця 2

Структура ЕНК для студентів заочної форми навчання

Назва секції	Назва ресурсу	Тип ресурсу
Загальна інформація про курс	Загальна інформація про курс	Веб-сторінка
	Календарний план	Веб-сторінка, PDF-документ
	Глосарій	Глосарій
	Літературні та інтернет-джерела	Веб-сторінка
Модуль 1	Тема 1 Теорія	Урок
	Практичне завдання	Завдання
	Тест	Тест
	Он-лайн активність	Вебінар, форум, чат
Модуль 2	Тема 2	
Підсумкова атестація	Захист виконаних завдань	Завдання
	Екзамен (залік)	Тест

Відповідно до графіку навчання студенти розпочинають вивчати дисципліну з настановної лекції, продовжують систематично працювати над виконанням завдань протягом усього міжсесійного періоду, при цьому студенти мають можливість знайомитися з теоретичним матеріалом, виконувати практичні завдання, проходити тестування, брати участь у вебінарах та інших онлайн активностях відповідно до календарного плану (рис. 2).

Календарний план очно-дистанційного вивчення дисципліни
 «Системний аналіз» (<http://it.nubip.edu.ua/course/view.php?id=256#section-1>)

Вид навчальної діяльності (назва)	Форма здійснення	Форма проведення	Період	Макс. оцінка (бали)	Коментарі
Міжсесійний період					
Модуль 1: Системний аналіз функціональної області впровадження ІС					
Тема 1: Теорія інформаційних систем			2.02 – 20.02.2015	30	
Теоретичний матеріал	Відмітки в курсі про виконання діяльності	Дист.	2.02 – 20.02.2015		Вивчити теоретичний матеріал за поданими презентаціями
Сам. Робота №1: Розробка схем і діаграм у Microsoft Visio 2010	Сертифікат. Надіслати в систему на перевірку	Дист.	2.02- 15.02	10	Дистанційно пройти курс (http://www.intuit.ru/studies/courses/12247/1179/info) Сертифікат відправити на перевірку
Лабораторна робота №1: "Знайомство з MS Visio"	Файл. Надіслати в систему на перевірку	Дист.	2.02 – 10.02.2015	10	Створити документ Visio за завданням (http://it.nubip.edu.ua/mod/assign/view.php?id=8067)
Тематичний контроль	Тест	Дист.	20.02.2015	10	Тестування в курсі. Час буде повідомлено додатково

Рис.2. Приклад календарного плану очно-дистанційного вивчення дисципліни

Із календарним планом дисципліни загальними відомостями про неї, з навчально-методичними ресурсами, структурою електронного навчального курсу з дисципліни студенти знайомляться під час настановної сесії. Таким чином студенти отримують необхідні настанови, узгоджують з викладачем необхідні елементи для контактування у міжсесійний період, реєструються у групі в «Facebook» (рис. 3) для постійного слідування за навчальними подіями.

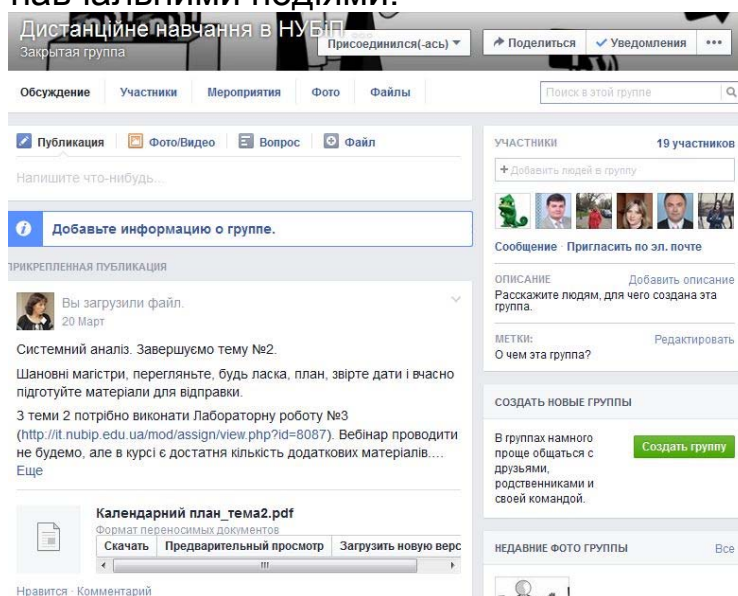

Рис. 3 Сторінка групи «Дистанційне навчання в НУБіП України» в соціальній мережі «Facebook»

У межах пілотного проекту оцінювання навчальних досягнень студентів здійснювалось за 100-бальною шкалою оцінювання, при цьому студент отримував 50 балів за виконання завдань, які їм надавались у міжсесійний період, під час вивчення навчальних модулів, та під час сесії студент мав змогу отримати інші 50 балів (20 балів – захист завдань, виконаних у міжсесійний період, 30 балів – екзамен (залік).

Розглянемо структуру ЕНК, ресурси та засоби комунікації на прикладі ЕНК дисципліни «Системний аналіз» (рис. 4).

Структура курсу побудована з урахуванням того, що кожний цикл навчання, як елемент цілісної системи, повинен забезпечувати актуалізацію опорних знань і мотивацію до навчання; формування нових понять і способів дій; закріплення в системі різномірівневих завдань, що завершуються діагностичним контролем і корекцією знань, умінь і навичок студента відповідно до вимог навчальної програми. Для інформування студентів щодо структури курсу, пропонованих викладачем ресурсів та методичних рекомендацій з організації навчальної діяльності та комунікації студентів розроблено інтерактивну інструкцію (рис.4-1). Оскільки робота з курсом передбачає авторизований доступ, інструкцію також було розміщено у соціальних мережах (рис.4-2, 4-6).

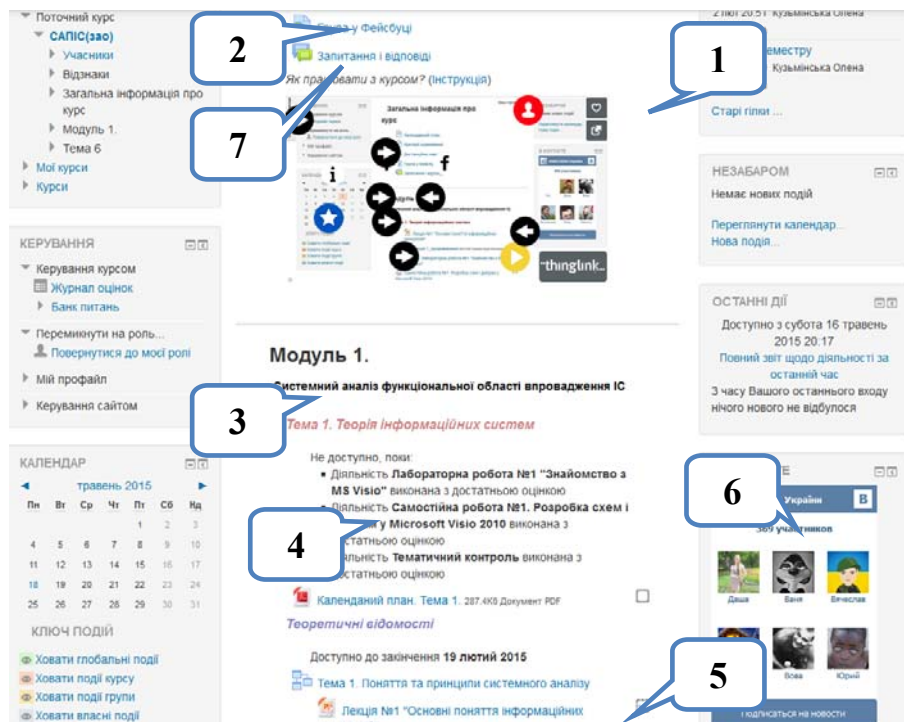

Рис.4. Структура ЕНК для студентів заочної форми
Кожен модуль (рис.4-3) складається з кількох споріднених

тем, до кожного розділу теоретичного матеріалу пропонується тест для самоконтролю, лише після цього можна приступати до виконання практичного завдання (рис.4-4), яке супроводжується обов'язковими методичними рекомендаціями щодо його виконання.

Кожна тема викладена у вигляді ресурсу типу «Урок» (рис.4-5), який являє собою структуровану послідовність сторінок, на яких можна розмістити текст, графіку, відео, текстові завдання тощо. Також студентам пропонувався ресурс типу «Відеоурок» – це систематичний, послідовний виклад навчального матеріалу, що не вимагає особистої присутності викладача перед студентами, за допомогою використання широких можливостей обробки, зберігання та передачі аудіо- та відеоінформації, який є найбільш ефективним типом ресурсів для студентів, які навчаються за ІТ-спеціальностями [8]. Для студентів цей ресурс подавався у формі скрінкасту роботи певної програми чи практичної реалізації програмного коду скриптів тощо з обов'язковими текстовим та голосовим супроводженнями, який побудований за визначеним сценарієм. Використання такого ресурсу дає можливість студентам сприймати навчальну інформацію в індивідуальному темпі, а за потреби, ще й паралельно повторювати виконання того, що демонструється у відеоуроці і, таким чином, було досягнуто максимального ефекту за рахунок використання усіх джерел сприйняття і засвоєння інформації: візуальні, аудіальні та кінетичні [6].

При виникненні запитань до викладача студент міг використати різні ресурси ЕНК: обмін повідомленнями чи форум (рис.4-7). Ці інструменти можна також використовувати для спілкування між студентами, що дозволяє їм обмінюватись інформацією, надавати коментарі щодо виконання завдання.

Після опрацювання теоретичного матеріалу студенти мали можливість самостійно проконтролювати рівень засвоєння знань шляхом тестування. У результаті успішного проходження тесту студент отримував доступ до практичного завдання, отримавши необхідні теоретичні знання.

Кожне практичне завдання має уніфіковану структуру, у якій відображено зміст завдання, методика або послідовність його виконання, інформаційні джерела, засоби для виконання, форма подання результатів, критерії, за якими буде оцінюватися виконане завдання, та термін виконання. Таким чи-

ном, студент отримує повну інформацію стосовно завдання, його виконання та перевірки. Файл з виконаним завданням студент мав змогу направити викладачеві за допомогою спеціального вікна, яке розміщується під сформульованим завданням.

Після перевірки викладачем виконаної роботи, студент отримував відгук на виконане завдання з поясненнями щодо отриманих балів. Таким чином викладач здійснює систематичний контроль над навчальною діяльністю студентів, корегує навчальний процес, має можливість будувати індивідуальну траєкторію навчання студентів.

Для організації роботи студентів у міжсесійний період викладач крім ресурсів ЕНК використовує вебінари, відеоконференції, призначає онлайн консультації за різними розділами навчальної програми відповідно до запланованих годин у графіку навчального процесу та пропонує здійснювати комунікацію у соціальних мережах (рис. 4-2, 4-6).

Залучення студентів до вебінарів є одним з найбільш ефективних методів організації дистанційного навчання студентів та швидкого обміну інформацією між учасниками груп. На рис. 5 подано приклад оголошення в соціальній мережі «Вконтакті» про проведення вебінару на тему: «Побудова FDD діаграм».

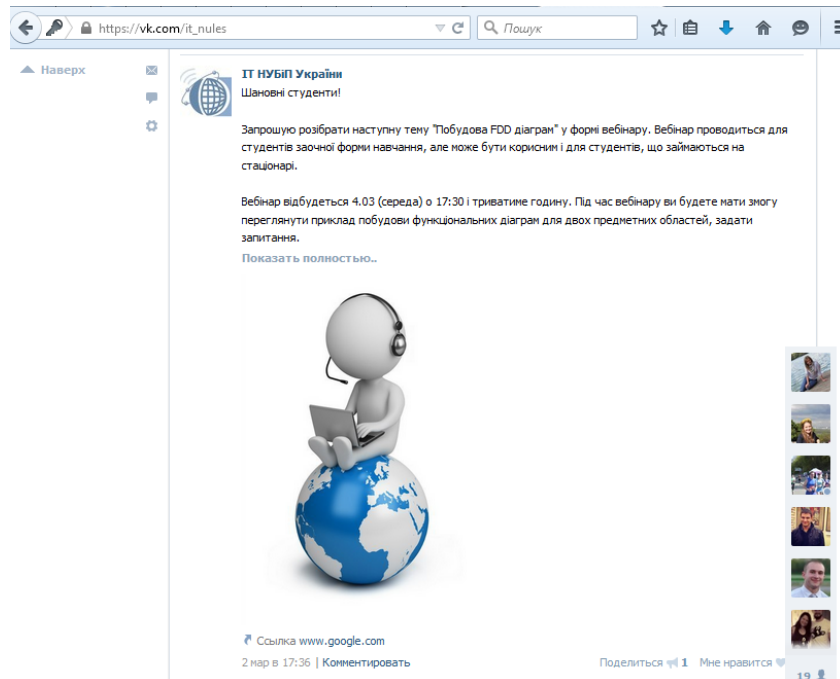

Рис. 5 Сторінка групи «ІТ НУБіП України» в соціальній мережі «Вконтакті»

З метою мотивації студентів у міжсесійний період вони ви-

конували завдання, які сумарно оцінювались у 50 балів. А під час заліково-екзаменаційної сесії, студентам потрібно було захистити завдання, виконані у міжсесійний період за допомогою співбесіди для отримання 20 балів. Після отримання рейтингової оцінки з навчальної роботи студент складав екзамен (залік), оцінка за який складала 30 балів.

Для виявлення позитивних та негативних сторін проекту було розроблено анкету, яка складалась із 8 питань та відповідно було проведено анкетування студентів, які брали участь в пілотному проекті на навчально-інформаційному порталі НУБіП України (<http://it.nubip.edu.ua/course/view.php?id=274>).

Аналізуючи результати анкетування за першим питанням (рис. 6), ми можемо зробити висновок, що більшість студентів надає перевагу, такій організації навчання, коли зменшується термін заліково-екзаменаційної сесії до 8-10 днів, у міжсесійний період студенти навчаються з використанням ЕНК (67% опитаних).

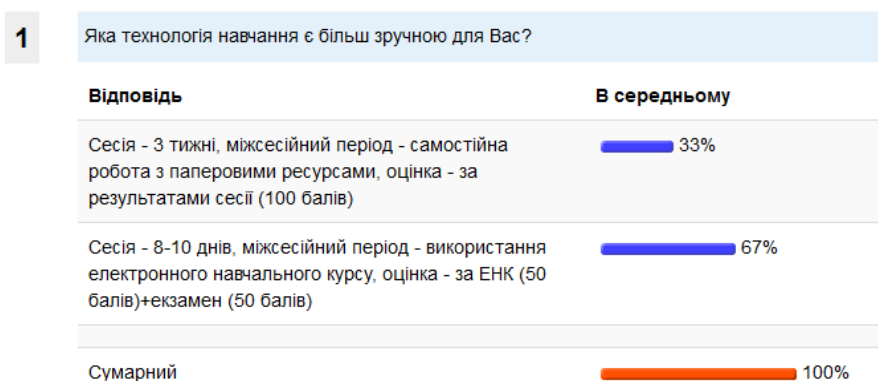

Рис. 6. Результати відповіді на питання 1 анкети

Відповіді на питання анкети «Яка технологія навчання є більш зручною для Вас?», показують, що 19% студентів повністю задоволені використанням електронних навчальних курсів і 81% – частково або ж в цілому задоволені. Серед причин, які впливають на задоволеність студентів, є організаційні та технічні питання, пов'язані із завантаженістю на роботі, доступом до мережі та відповідно до навчального курсу тощо (рис. 7).

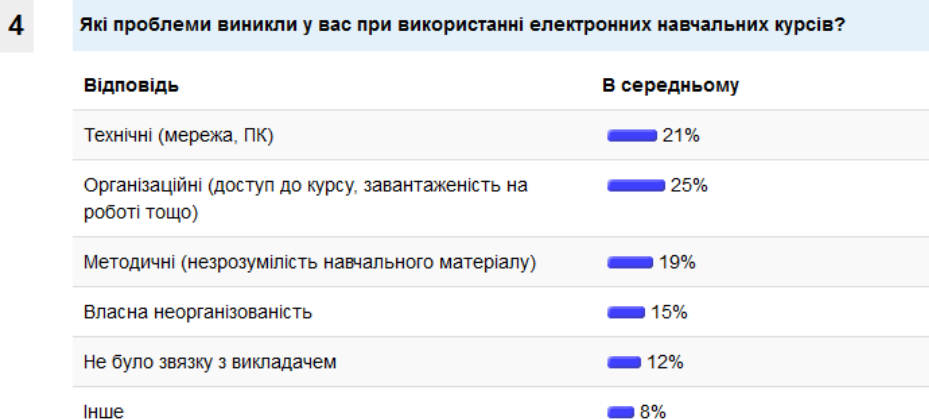

Рис. 7. Результати відповіді на питання 4 анкети

У проведеному анкетуванні студенти відмітили, що позитивними моментами у їх навчальній діяльності були вільний та швидкий доступ до матеріалів, використання сучасних інформаційних технологій, можливість самоконтролю та виконання практичних завдань зі зворотним зв'язком (рис. 8).

Рис. 8. Результати відповіді на питання 5 анкети

Серед побажань, висловлених студентами заслуговують увагу такі пропозиції: зробити сповіщення на електронну пошту про додавання нових ресурсів, нагадування про завершення терміну здачі практичних та самостійних робіт, використовувати для зручності мобільні системи підтримки навчання, мобільні додатки тощо.

Висновки. Таким чином, було розроблено організаційно-методичні засади навчання студентів заочної форми з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, які включають: розроблення графіку навчального процесу із зменшенням терміну заліково-екзаменаційної сесії; «Положення про

реалізацію в Національному університеті біоресурсів і природо-користування України пілотного проекту з організації навчання студентів за дистанційною формою»; створення системи інформаційної підтримки освітньої комунікації; організації семінарів-тренінгів зі створення електронних навчальних курсів, методики їх використання у навчальному процесі, проведення вебінарів, відео конференцій, методики використання соціальних сервісів; реєстрація студентів на електронних навчальних курсах навчально-інформаційного порталу та їх навчання; моніторинг навчання студентів заочної форми навчання у міжсесійний період; опитування студентів за результатами навчання та коригування заходів щодо організації навчання.

Література

1. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bologna-bergen2005.no/Docs/00-Main_doc/050221_ENQA_report.pdf (23.05.2015).
2. Закон України "Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007, № 12, ст.102) [Електронний ресурс] – Режим доступу: URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/537-16> (23.05.2015). – Назва з екрану.
3. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні, 20.12.2000. [Електронний ресурс] – Режим доступу: URL: <http://www.pharmel.kharkiv.edu/fp-pages/doc01.htm> (23.05.2015). – Назва з екрану.
4. Морзе Н. В. Інформаційно-комунікаційні технології – як засіб підвищення якості заочної освіти / Н. В. Морзе, О. Г. Глазунова // Інформаційні технології в освіті. – 2010. – Вип. 6. – С. 56-67.
5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 21 січня 2004 р. №40 «Про затвердження положення про дистанційне навчання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0464-04> (23.05.2015).
6. Morze N. Designing of Electronic Learning Courses For IT Students Considering the Dominant Learning Style / N. Morze, O. Glazunova // Information and Communication Technologies in Education, Research, and Industrial Applications / Communications in Computer and Information Science / – Volume 469. –

Springer, 2014. – P. 261–273. Режим доступу: <http://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-13206-8>

7. Положення про реалізацію в Національному університеті біоресурсів і природокористування України пілотного проекту з організації навчання студентів за дистанційною формою / Глазунова О.Г., Зазимко О.В., Кліх Л.В., Кузьмінська О.Г., Мокрієв М.В. – Київ : НУБіП України, 2014. – 9 с.

8. Глазунова О. Г. Types of academic internet-resources for it students' individual work management / О. Г. Глазунова, Т. В. Волошина // Інформаційні технології в освіті. – 2014. – Вип. 21. – С. 78-86.

REFERENCES

1. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: www.bologna-bergen2005.no/Docs/00-Main_doc/050221_ENQA_report.pdf (23.05.2015).
2. Zakon Ukrayiny` "Pro Osnovni zasady` rozvy`tku informacijno-go suspil`stva v Ukrayini na 2007-2015 roky`" (Vidomosti Verhovnoyi Rady` Ukrayiny` (VVR), 2007, # 12, st.102) [Elektronny`j resurs] – Rezhy`m dostupu: URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/537-16> (23.05.2015). – Nazva z ekranu.
3. Konceptiya rozvy`tku dy`stancijnoyi osvity` v Ukrayini, 20.12.2000. [Elektronny`j resurs] – Rezhy`m dostupu: URL: <http://www.pharmel.kharkiv.edu/fp-pages/doc01.htm> (23.05.2015). – Nazva z ekranu.
4. Morze N. V. Informacijno-komunikacijni tehnologiyi – yak zasib pidvy`shhennya yakosti zaochnoyi osvity` / N. V. Morze, O. G. Glazunova // Informacijni tehnologiyi v osviti. –2010. – Vy`p. 6. – S. 56-67.
5. Nakaz Ministerstva osvity` i nauky`Ukrayiny`vid21 sichnya2004 r. #40 «Prozatverdzhennyapolozhennyaprody`stancijnenavchannya» [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0464-04> (23.05.2015).
6. Morze N. Designing of Electronic Learning Courses For IT Students Considering the Dominant Learning Style / N. Morze, O. Glazunova // Information and Communication Technologies in Education, Research, and Industrial Applications / Communications in Computer and Information Science / – Volume 469. – Springer, 2014. – P. 261–273. Rezhy`m dostupu:

<http://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-13206-8>

7. Polozhennya pro realizaciyu v Nacional`nomu universy`teti bioresursiv i pry`rodokory`stuvannya Ukrayiny` pilotnogo proektu z organizaciyi navchannya studentiv za dy`stancijnoyu formoyu / Glazunova O.G., Zazy`mko O.V., Klix L.V., Kuz`mins`ka O.G., Mokriyev M.V. – Ky`yiv : NUBiP Ukrayiny`, 2014. – 9 s.

8. Glazunova O.G. Types of academic internet-resources for it students' individual work management / O. G. Glazunova, T. V. Voloshy`na // Informacijni texnologiyi v osviti. –2014. – Vy`p. 21. – S. 78-86.

ORGANIZATIONAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF TEACHING PART-TIME STUDENTS BY MEANS OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

GLAZUNOVA O., Doctor pedagogical sciences, National university of life and environmental sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine, Dean of the Faculty of Information Technology

KUZMINSKA O., PhD, assistant professor of Information Technology and Distance Learning Department, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

VOLOSHYNA T., assistant of information and distant technologies, National university of life and environmental sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

This article is devoted to the issues of the introduction of distant learning in the practice of training part time students at universities. The materials and the analysis of the results of the pilot project on organizing academic process for students of Faculty of Information Technologies of the NULES of Ukraine using distant learning are given.

Higher school, part-time study, distant technologies of study, electronic academic course.